

כתב המחבר באורח חיים שכז, א סעיף א: "החושש במתניו, לא יסוך שמן וחומץ; אבל סך הוא שמן לבדו, אבל לא בשמן ורד משום דמוכחא מלתא דלרפואה קא עביד; ואם הוא מקום שמצוי בו שמן ורד ודרך בני אדם לסוכו אפי' בלא רפואה, מותר. הגה: ובמקום שאין נוהגין לסוך בשמן כי אם לרפואה, בכל שמן אסור (בית יוסף)".

וכתב בפסקי תשובות:

א. סיכת שמן, אבקות וקוסמטיקה

לסוך את הידיים ועור שפתיים יבשות או סדוקות

סעי' א', שו"ע: החושש במתניו לא יסוך שמן וחומץ אבל סך הוא שמן לבדו וכו'. רמ"א: ובמקום שאין נוהגין לסוך בשמן כי אם לרפואה בכל שמן אסור. וכן המנהג בזמנינו בכל המקומות שאין בריאים נוהגים לסוך בשמן, ולכן אסור לסוך את הידיים ועור ושפתיים יבשות או סדוקות או עור אדום ומגורה, בשמן מכל סוג שהוא [שו"ת אז נדברו ח"ד סי' ל"ד, קצות השלחן], וכן לא לצורך הרגעת כאבים ראומטיים (כאבי שרירים ופרקים ועצמות, ושרירים תפוסים וכדומה), וכל שכן שאין להשתמש לצורך כך בשמנים רפואיים, וכל סוגי הנוזלים הרפואיים ואבקת טאלק וכדו'.

מתי מותר לסוך – לחולה ולתינוק

ורק אם הכאבים חזקים שהוא בגדר 'חלה כל גופו או נפל למשכב', או לצורך תינוק [שו"ת באר משה ח"א סי' ל"ו, דצורכי תינוק כחולה שאין בו סכנה דמי כדלקמן סי' שכ"ח אות ל"ח], או שעלול להתפתח דלקת [שלא אסרו לעשות רפואות שאיסורם משום שבות כדי למנוע דלקת, דלא גרע מחולה שאין בו סכנה, וכדלקמיה סי' שכ"ח אות ג', ועי' קצוה"ש (סי' קל"ו הערה כ') במי שחיכך ונקלף עור מכפות רגליו ובאם לא יסוך שמן או יניח אבקה לרפואה וילבש הגרביים, ידבקו הגרביים לבשר ועלול להתפתח דלקת, ומצדד להקל, אך מסיים שעדיף להניח מחוץ למכה ושותרת ויורד למכה], רשאי לסוך שמנים מכל סוג שהוא, ושאר נוזל ו אבקה עם כח המרפא, אבל לא משחה שיש בה עובי, משום איסור 'ממרח' ו'נולד'

איזה שמנים מותר לסוך

וסיכת שמנים ושאר נוזלים ואבקות אפילו רפואיים, לתענוג בעלמא ועל עור הבריא כדי למנוע גירוי, או כדי לפשט את העור ולסלק קמטים, מותר לכתחילה, וגם אם העור רך ועדין ודק (כגון בגמר מכה), וכמו"כ רשאי למרוח נוזל (ולא משחה) למנוע כויה מקרני השמש או להרחיק יתושים, כיון שאין גירוי ומכה ואודם לפנינו ואינו לצורך רפואה.

וכמו כן מותר לסוך שמן על עור במקום בריא שאין מכה ויובש כלל, ונותן לו לזוב ולהגיע לעור חולה ויבש וסדוק הסמוך אליו, דכיון שנותנו על העור הבריא לא מוכחא מילתא דלרפואה קעביד.

וכן מותר לשפשף ידיו או פניו וראשו ושאר אבריו ביי"ש (אלכוהול) כדי לחממם, והיינו כשעושה זאת לתענוג בעלמא, אבל כדי להסיר צער או כאב אין להתיר זאת, כי בזמנינו ברוב המקומות אין דרך בריאים לעשות כן.

ולסוך שמן על שערות הראש ושאר כינוס שיער כדי לשמנם ולתת להם ברק יש לימנע בכל ענין, משום חשש סחיטה וחשש צובע, וכפי שנתבאר בהרחבה לעיל סימן ש"ג (אות י"ט), ואם הכוונה גם לריח טוב יש בו גם חשש 'מוליד ריח', וכשהעור שתחת השערות מגורה או יבש ונותן השמן כדי להרגיעו, אסור בהחלט, וכפי שנתבאר.